Boverkets rapport 2026:16
Stockholm 2026-10-23

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Herkulesgatan 17

111 52 Stockholm

E-post: li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: li.bb@regeringskansliet.se

DNR: LI2026/01167

OBOS remissvar Rapport Regler om livscykel-GWP och gränsvärden av byggnaders klimatpåverkan

OBOS-koncernen i Sverige är en del av en av Sveriges och Norges största bostadsutvecklare och bostadsproducenter. Verksamheten omfattar såväl småhus och industriell bostadsproduktion som flerbostadshus och projektutveckling, med olika byggsystem och materiallösningar. OBOS ägs av cirka 650 000 medlemmar.

OBOS har beretts tillfälle att avge yttrande på rubricerande betänkande men nedan redogör OBOS för våra övergripande synpunkter i en sammanfattning och därefter kommenterar OBOS enskilda ändringsförslag.

Övergripande synpunkter

OBOS är positivt till att klimatpåverkan från byggnader får en tydligare och mer enhetlig reglering och till att klimatkrav utvecklas på ett sätt som bidrar till bygg- och fastighetssektorns klimatomställning.

OBOS vill särskilt framhålla att:

- **Regelverket bör så långt som möjligt harmoniseras på nordisk och europeisk nivå.** Gemensamma beräkningsmetoder, klimatdata, EPD:er och verifiering underlättar klimatarbetet i hela värdekedjan.
- **Nationella särlösningar bör begränsas.** Samma produktdata och verifierade klimatprestanda bör så långt som möjligt kunna användas och bedömas likvärdigt på olika europeiska marknader.
- **Regelverket bör vara teknik- och materialneutralt.** Kraven ska minska utsläppen utan att på förhand gynna eller missgynna enskilda material, tekniker eller konstruktionslösningar.
- **Reglerna behöver fortsätta ge utrymme för innovation och teknikutveckling.** Verifierade klimatförbättringar bör kunna tillgodoräknas när gemensamma och tillförlitliga beräkningsmetoder finns, oavsett material eller teknisk lösning.
- **Gränsvärdena behöver förena hög ambition med genomförbarhet och förutsebarhet.** De ska driva faktisk omställning och beakta skillnader i byggnadstyp, geometri, konstruktion och reduktionspotential, utan att framtvinga oprövade lösningar eller motverka bostadsbyggande och resurseffektivitet.

- **Livscykelperspektivet måste värna kvalitet och lång livslängd.** Lägre klimatpåverkan på kort sikt får inte uppnås på bekostnad av beständighet eller teknisk livslängd.

Kapitel 1.1 – Upphävande av lagen om klimatdeklaration för byggnader

OBOS avstyrker att nuvarande krav på klimatdeklaration upphör innan det nya regelverket träder i kraft. Kraven bör gälla utan avbrott för att bevara uppbyggd kompetens, etablerade arbetssätt och kvaliteten i klimatdata. Kontinuitet ger förutsägbara villkor för investeringar och bättre förutsättningar att förbereda sektorn för kommande gränsvärden och en mer omfattande klimatredovisning.

Kapitel 4 – Implementering av EU-regler om livscykel-GWP i EPBD

OBOS stödjer att den svenska implementeringen utgår från gemensamma europeiska regler och standarder. Sverige bör undvika nationella särlösningar som inte tydligt motiveras av klimatnytta eller nationella förhållanden. För OBOS, som verkar i Sverige och Norge, är jämförbara beräkningsprinciper, klimatdata och verifieringskrav viktiga. Det nationella handlingsutrymmet bör användas för att stärka harmonisering och återanvändning av verifierade klimatdata över landsgränser och undvika administration utan motsvarande klimatnytta.

Kapitel 5 – Beräkning av livscykel-GWP från 2028 och 2030

OBOS förordar att klimatberäkningarna så långt som möjligt baseras på faktiska materialmängder och verifierade, produktspecifika klimatdata. Täckningsgrad och andelen produktspecifika klimatdata bör redovisas öppet, så att underlagets kvalitet och fullständighet kan bedömas. Det stärker spårbarhet och jämförbarhet och minskar risken för felaktiga incitament eller manipulation.

OBOS stödjer standardiserade beräkningsprinciper, systemgränser och klimatdata som kan användas i hela värdekedjan och återanvändas mellan marknader. Harmoniserade metoder, gemensamma datakällor och digitala systemstöd kan minska parallella processer och administrativa kostnader. Även definitioner och areaenheter, såsom BTA, Atemp och användbar golvyta, bör harmoniseras så långt EU-regelverket medger. Boverket bör verka för tillförlitliga, transparenta och jämförbara EPD-data samt tydlighet i hur de används.

OBOS anser att regelverket ska vara teknik- och materialneutralt och styra mot verifierad faktisk klimatprestanda. Val av systemgränser, klimatdata, EPD:er, antaganden och beräkningsmetodik får inte utformas så att ett visst material eller byggsystem gynnas eller missgynnas på andra grunder än dess faktiska klimatprestanda. Ett sådant regelverk ger bättre förutsättningar för innovation, eftersom olika material, byggsystem och tekniska lösningar får konkurrera om att leverera lägst klimatpåverkan.

Detta är särskilt viktigt när metodiken utvecklas vidare, exempelvis för biogent kol och andra klimatnyttor. Samma princip bör gälla oavsett material: verifierbara klimateffekter ska kunna få genomslag när det finns robusta och harmoniserade beräkningsmetoder. Det gäller även klimatförbättringar genom materialutveckling, nya bindemedel, återbruk, resurseffektivitet och nya tekniker.

Livslängd och kvalitet – medskick från OBOS

OBOS anser att klimatpåverkan från utbyten av byggnadsdelar under användningstiden, livscykelmodul B4, bör få större betydelse i regelverkets fortsatta utveckling. OBOS föreslår inte att B4 omedelbart ska ingå i gränsvärdet för A1–A5. Material och konstruktionslösningar behöver dock bedömas även utifrån teknisk livslängd och framtida utbyten. Det förutsätter harmoniserade antaganden om livslängd och utbytesintervall, utvecklade på europeisk eller nordisk nivå.

Byggnader ska kunna användas under många generationer, medan exempelvis installationer, fönster och ytskikt kan behöva bytas flera gånger. Kraven bör inte premiera lägre klimatpåverkan i byggskedet om det medför sämre kvalitet, kortare livslängd eller fler framtida utbyten och högre utsläpp över tid. Klimatprestanda, resurseffektivitet, kvalitet och livslängd behöver samverka.

Kapitel 6 – Gränsvärden för byggnaders avgivning av växthusgaser

OBOS tillstyrker att gränsvärden införs från 2028, under förutsättning att nivåerna beaktar olika byggnadstypers faktiska reduktionspotential och att övergången från dagens klimatdeklaration sker utan avbrott. OBOS tillämpar interna klimatkrav som går längre än nationella minimikrav och stödjer en tydlig, långsiktig styrsignal för fortsatt minskade utsläpp.

OBOS anser att gränsvärdena ska sättas utifrån respektive byggnadskategoris faktiska reduktionspotential. Kravnivåerna ska vara så skarpa att de driver utveckling och klimatomställning, men samtidigt möjliga att möta med tillgängliga och skalbara lösningar i bred produktion.

OBOS yrkar att gränsvärdet för småhus fastställs till 190 kg CO_2e/m^2 BTA. Nivån ger en tydlig styrsignal för minskad klimatpåverkan och speglar bättre variationen och reduktionspotentialen inom en bred småhusproduktion.

OBOS egna klimatberäkningar för tio småhustyper visar att samtliga analyserade exempel ligger över Boverkets föreslagna gränsvärden. I exemplet Smart 166 minskar klimatpåverkan från 195,6 till 146,6 kg CO_2e/m^2 BTA efter omfattande material- och klimatförbättringar. Trots en minskning med 49 kg CO_2e/m^2 BTA nås inte nivån 130.

Gränsvärdet behöver kunna uppfyllas i bred småhusproduktion med etablerade och verifierade byggmetoder, inte dimensioneras efter särskilt optimerade referensprojekt. Reduktionspotentialen varierar med hustyp, geometri, konstruktion och tekniska förutsättningar. En alltför låg nivå riskerar att kräva genomgripande konstruktionsförändringar och lösningar som inte är etablerade i större skala. Utformningen behöver också beakta storlek och skaleffekter, så att mindre och resurseffektiva bostäder med låg total klimatpåverkan inte missgynnas.

OBOS anser att det föreslagna gränsvärdet om 235 kg CO_2e/m^2 BTA för flerbostadshus bör skärpas. Nivån behöver baseras på robusta och aktuella data om marknadens faktiska reduktionspotential och vara möjlig att tillämpa i bred bostadsproduktion. Ett omfattande behov av projektspecifika höjningar riskerar att skapa osäkerhet och olika tillämpning mellan kommuner, vilket motverkar syftet med ett tydligt nationellt regelverk. Gränsvärdet ska

premiera faktisk klimatprestanda, vara teknik- och materialneutralt och beakta relevanta projektspecifika förutsättningar. Boverket bör följa upp att byggnadskategorier och nivåer ger en proportionerlig och långsiktigt styrande effekt.

OBOS ser fördelar med successiva och förutsebara skärpningar av gränsvärdena framför stora och mer sällan förekommande kravsprång. Kommande nivåer behöver kommuniceras med god framförhållning för att undvika onödig osäkerhet och inte förstärka svängningar i bostadsbyggandet. Regelverket behöver ange en entydig, nationellt enhetlig brytpunkt för vilken kravnivå ett projekt omfattas av. För bostadsprojekt med långa ledtider måste nivån vara känd inför projektering, investeringar, upphandling och materialval. Skärpta krav bör inte bli tillämpliga först sent i processen, exempelvis vid slutbesked, när centrala beslut redan har fattats.

OBOS ser ambitiösa och enhetliga nationella klimatkrav som en möjlighet att påskynda klimatomställningen, öka produktiviteten och pressa byggkostnaderna. Gemensamma beräkningsgrunder, nyckeltal, gränsvärden och verifieringsprinciper gör det lättare att återanvända och skala upp lösningar med lägre klimatpåverkan, i såväl fabriksproduktion som platsbyggda projekt. OBOS föredrar därför tydliga och skarpa nationella lagkrav framför kommunala särkrav och varierande lokala tolkningar, som försvårar standardisering, industrialisering och effektivisering.

Kapitel 6.3.2.1–6.3.2.2 – Gränsvärde för byggnader med specifika förutsättningar och process för att fastställa gränsvärde

Utgångspunkten bör vara att ett normalt bostadsprojekt ska kunna bedömas mot det nationella gränsvärdet. Möjligheten till ett förhöjt gränsvärde bör användas för verkligt projektspecifika och särskilda förutsättningar, inte bli en återkommande del av den ordinarie tillämpningen.

OBOS anser att högre gränsvärden för byggnader med specifika förutsättningar ska prövas mot tydliga, nationellt enhetliga kriterier. Kriterierna behöver ange både vilka klimatdrivande förutsättningar som motiverar avsteg och hur stor höjning som kan medges, för att säkerställa förutsebarhet och likabehandling. OBOS efterfrågar särskilt hur byggnader och byggnadsdelar till stor del under mark, komplicerade grundläggningsförhållanden och andra projektspecifika klimatdrivande förutsättningar ska hanteras. Det behöver klargöras när underjordiska garage kan motivera ett högre gränsvärde.

Enligt avsnitt 6.3.2.2 kan byggherren begära ett högre gränsvärde senast vid bygglovsansökan, och byggnadsnämnden beslutar. OBOS efterfrågar central vägledning från Boverket om underlag och bedömning, så att kriterier och beslutsprocess tillämpas enhetligt i hela landet.

Kapitel 8 – Kontroll av klimatberäkningar

OBOS anser att Boverket även fortsättningsvis bör ta emot klimatdeklarationerna och ha en central roll i kontroll och validering av klimatberäkningar. Uppgiften kräver specialistkompetens och nationellt likvärdiga bedömningar. Central hantering ger bättre förutsättningar för kompetensuppbyggnad och kostnadseffektiv tillämpning. Om delar av kontrollansvaret läggs på byggnadsnämnderna behöver Boverket säkerställa nationell vägledning, kompetensstöd och gemensamma digitala verktyg.

OBOS tillstyrker principen om en sanktionsavgift vid överskridande av gränsvärdet. Sanktionssystemet ska vara proportionerligt, förutsebart och tillräckligt verkningsfullt för att säkerställa efterlevnad. Graden av överskridande bör beaktas, så att ett marginellt överskridande inte nödvändigtvis får samma ekonomiska konsekvens som ett väsentligt. Modellen behöver vara transparent så att byggherren på förhand kan bedöma konsekvenserna, utan att mindre avvikelser eller beräkningsosäkerheter får oproportionerliga följder. Sanktionsnivån bör utformas så att det inte blir ekonomiskt rationellt att acceptera en avgift i stället för att vidta de åtgärder som krävs för att uppfylla gränsvärdet. Samma överskridande bör få samma konsekvens oberoende av i vilken kommun, projektet genomförs.

Kapitel 9 – Temporär kolinlagring i byggnader

OBOS anser att biogent kol bör redovisas separat, så att kolinlagring i biobaserade byggprodukter synliggörs på ett transparent och jämförbart sätt. Frågan är viktig för såväl småhus som flerbostadshus och för möjligheten att över tid minska byggnaders nettoklimatpåverkan.

Eftersom den europeiska metodiken fortfarande utvecklas bör Sverige undvika nationella särlösningar för hur kolinlagring tillgodoräknas. OBOS anser samtidigt att Sverige aktivt bör verka för att en robust och harmoniserad europeisk metodik kommer på plats och att verifierad kolinlagring därefter ska kunna få genomslag i klimatberäkningen. Samma princip bör gälla oavsett material och teknisk lösning: verifierbara klimateffekter ska kunna tillgodoräknas när de kan fastställas med robusta och harmoniserade metoder.

Kapitel 10 – Åtgärder inför de nya reglerna

OBOS tillstyrker utvecklingen av gemensamma systemstöd, klimatdata, information och vägledning inför de nya reglerna. Gemensamma digitala system kan minska administration och bidra till enhetlig tillämpning. Den svenska klimatdatabasen bör vara kompatibel och jämförbar med europeiska klimatdata och EPD:er, så att samma verifierade produktdata inte behandlas olika på olika marknader.

FRÅGOR

Frågor med anledning av denna remiss kan ställas till Carl-Johan Sigfridsson, hållbarhetschef OBOS Sverige.

Detta remissvar har beslutats av direktörerna Malin Svensson och Sofia Ljungdahl.

Stockholm dag som ovan

OBOS-koncernen i Sverige

Malin Svensson Sofia Ljungdahl